

De gepensioneerde dominee Abraham Jacobsen zat in de metro met het misselijke gevoel dat hij niet meer geloofde dat God bestond. Een paar uur eerder, tijdens het ochtendgebed, had hij omhooggekeken en het gewaagd om een vraag te stellen: besta je eigenlijk wel?

En als je bestaat...

Waarom liet je dit dan gebeuren?

De zeventigjarige keek uit het raampje en zuchtte diep. Hij liet de huizen en bomen buiten voorbijglijden zonder ze echt te zien. De wereld om hem heen leek helemaal grijs en zinloos te zijn. Vroeger was dat anders. Hij was altijd heel alert geweest, had genoten van elk deeltje van de schepping, maar de laatste jaren?

Nee, die waren totaal anders.

De twijfel.

Abraham Jacobsen was in een zeer gelovig gezin opgegroeid, in een dorpje in het zuiden van Noorwegen, dus het was best vreemd dat hij het initiatief had genomen voor het werkgroepje aan de theologische faculteit waarin dingen werden besproken waar je eigenlijk niet over mocht praten. De kwestie van vrouwelijke predikanten bijvoorbeeld. Waarom zou een vrouw een gemeente niet kunnen leiden? En ook homofilie, die in die tijd in alle lagen van de maatschappij streng verboden was, niet alleen binnen de kerk. De groep kwam in het geheim bijeen, in een kamertje diep in de kelder van het faculteitsgebouw, en hoewel het niet heel lang duurde voordat de professoren lucht kregen van wat zich daar afspeelde en er een stokje voor staken, was het een heerlijke en spannende tijd geweest.

Want daar had hij háár ontmoet.

Ruth.

De mooiste vrouw die hij ooit had gezien. Het mooiste mens dat hij ooit had ontmoet.

Abraham glimlachte terwijl de metro stopte en de passagiers in en uit liet stappen. Drie keer in de week maakte hij deze rit via het centrum naar Manglerud.

Om haar graf te bezoeken.

Ze had erop gestaan, was op dat punt heel duidelijk geweest: ze wilde bij haar ouders worden begraven, en hij had daar niets op tegen gehad. Om dat reisje te ondernemen om haar te bezoeken. Hij had verder toch niet zoveel te doen nu zij er niet meer was. Zijn hele leven draaide om haar, en hij miste haar zo erg dat hij het op sommige ochtenden bijna niet kon opbrengen om zijn ogen open te doen.

Besta je eigenlijk wel?

Hij keek weer uit het raam, terwijl een laatste passagier zich over het perron haastte en aan het eind van de wagon instapte. Op zaterdagochtend was de metro normaal gesproken altijd vol, maar vandaag om een of andere reden niet; er waren niet zo heel veel mensen. Andere levens. Een jong stel – hij streelde glimlachend met een warme blik haar haar. Een moeder met een kind op schoot, een lachend jongetje met blonde krullen dat naar een man wees die als clown was verkleed en ballondieren in zijn hand had, op weg naar een kinderverjaardag. Een bezorgde zakenman met een attachékoffer op schoot telefoneerde zachtjes en gesticuleerde erbij.

Niet al te veel jongeren, gelukkig. Hij was voorzichtiger geworden naarmate hij ouder werd, een beetje angstig zelfs. Ruth en hij waren een keer op weg naar het centrum toen een knul haar tas had geroofd, en hij leek zich er niet eens voor te schamen. Hij was gewoon recht op hen afgekomen, had de tas van haar schoot gerukt en was ermee uitgestapt alsof het de normaalste zaak van de wereld was.

Wat?

Is het zover gekomen in de wereld?

Geven mensen niets meer om elkaar?

Ruth had die vraag later die avond opgeworpen.

Waarom doet God dit?

Als God zo goed is?

Als God almachtig is?

Waarom lijden mensen zo?

Oorlog, honger, nood, onrechtvaardigheid – wat heeft dat voor zin?

Hij had haar die keer weer kunnen overtuigen, haar herinnerd aan de woorden van Thomas van Aquino dat God de mensen een vrije wil heeft gegeven, en dat de mens daarom zelf verantwoorde-

lijk is voor zijn handelingen. Dat goede mensen in Gods eeuwige hemelrijk beloond zullen worden.

Maar nu?

Abraham Jacobsen had zijn hele leven volgens de Schrift geleefd, maar dit?

Nee, dit kon hij niet vergeven.

De kanker die haar opeens te pakken kreeg.

De manier waarop het gebeurde.

De ziekte zelf was één ding – Gods wegen waren ondoorgrondelijk –, maar het lijden dat ze moest ondergaan?

Nee, dát klopte niet.

Een zo goed mens?

Dat haar hele leven in dienst van anderen had gestaan?

Een heel jaar met ondraaglijke pijn in een ziekenhuisbed, terwijl ze langzaam voor zijn ogen wegwijnde.

Help me.

Haar dunne armen die op een avond langzaam naar hem werden uitgestrekt, haar wanhopige blik, haar droge lippen waar bijna geen beweging in zat.

Help me, Abraham.

Het had hem al zijn kracht gekost.

Om het niet te doen.

Gewoon een kussen over haar gezicht leggen.

Zodat ze niet meer behoefde.

Het had zich in hem geworteld, en was in de tijd na de begrafenis nog gegroeid. Als hij 's avonds in zijn eentje aan het keukenraam zat.

Besta je eigenlijk wel?

Waarom liet je haar dan zo lijden?

Abraham sloot zijn ogen en was diep in sombere gedachten verzonken, maar schrok opeens op van een gil van het andere einde van de metrowagon.

‘Een bom!’

‘Ze heeft een bom!’

Alsof hij niet helemaal aanwezig was, alsof de scène die zich voor hem afspeelde ergens anders plaatsvond, bleef hij met open mond zitten staren naar de paniek die om hem heen losbarstte.

‘Een bom!’

Mensen drongen zich naar zijn kant van de wagon. De moeder

van het jongetje met de blonde krullen met een starre blik. Een vrouw van zijn leeftijd hinkte met haar stok.

‘Ze heeft een bom!’

Wat?

‘Geen paniek!’

Een man zwaaide met zijn armen, terwijl mensen om hem heen schreeuwden en gilden.

‘Naar achteren in de wagon!’

Een vrouw met een groene jurk viel over een jongen heen, verloor haar bril en bleef huilend voor hem op de vloer liggen.

‘Hou je vast!’ riep de man. ‘Ik tel tot drie en dan trek ik aan de noodrem!’

Zijn stem kwam maar net boven het geschreeuw uit.

‘Eén... twee... drie!’

Abraham pakte een handgreep vast en boog zich voorover. Op eens klonk er een onmenselijk hard geluid van piepende remmen, en de metro stopte zo plotseling dat hij met zijn hoofd tegen de rugleuning voor hem stootte. Hij was even weg, en kwam weer bij toen de man die had geschreeuwd over hem heen gebogen stond.

‘Gaaf het?’

De metro was tot stilstand gekomen. Hij zag buiten andere passagiers.

‘Ze heeft een bom,’ ging de man verder, en hij pakte hem bij zijn arm. ‘Kom mee. We moeten naar buiten.’

De man hielp hem overeind en ondersteunde hem in het gangpad.

Abraham zag haar nu.

De vrouw over wie het ging.

In haar eentje.

Helemaal aan het eind van de wagon.

‘Kom!’ riep de man, en hij trok hem mee naar de openstaande deur. ‘Hij kan elk moment afgaan!’

De man probeerde hem naar buiten te duwen, maar Abraham bleef staan.

Is dit het?

Abraham keek even op naar de hemel en toen weer naar de vrouw aan het eind van de wagon.

Is dit wat ik moet doen?

De man was uitgestapt en riep gejaagd naar hem terwijl hij voor de menigte gillende mensen stond.

‘Kom nou!’

Abraham wuifde hem weg en zette een paar voorzichtige stappen in het gangpad.

Hij zag haar nu duidelijk.

Een heel gewone vrouw.

In heel gewone kleren.

Doodsbang.

Bevend.

Met iets op haar borst bevestigd.

Abraham negeerde het laatste geroep van de man buiten en ging rustig op de stoel voor de vrouw zitten.

‘Hallo,’ zei hij voorzichtig.

De vrouw keek hem angstig aan.

‘Ik heet Abraham. Hoe heet jij?’

In paniek schudde ze haar hoofd.

‘Kun je niet praten?’

De vrouw hield nu haar adem in, wanhoop in haar ogen.

‘Wees maar niet bang,’ zei Abraham.

Er bewoog iets op haar borst, en de vrouw wilde schreeuwen, maar er kwam geen geluid.

Een rood getal.

5.

‘Ik ben er nu.’

Abraham boog zich voorover en pakte haar handen.

4.

De vrouw haalde paniekerig adem, was helemaal wit om haar mond en staarde hem wanhopig met wijd open ogen aan.

3.

De tijd stond stil. Alles stond helemaal stil. Ineens zag hij Ruth weer voor zich. Lang geleden. In de tuin van het zomerhuis dat ze hadden gehuurd. In de gebloemde jurk die ze eigenlijk te gewaagd vond, maar die ze toch droeg, omdat ze die van hem had gekregen. De zon scheen op haar welgevormde schouders en spiegelde zich in het prachtige meertje dat voor hen lag. Zijn hand op haar zachte rug, haar lieve glimlach in het sproeterige gezicht. Ergens anders nu, in het rijtjeshuis dat voor hen aan de dure kant was, maar dat ze toch hadden gekocht, hun eerste huis samen. Op de achtergrond kwam muziek uit de radio en ze neuriede mee terwijl ze de gestreepte gordijnen in de keuken ophing. De tuinslang was

lek en spoot haar nat terwijl ze op blote voeten door het gras rende.
En dan iets heel anders, nog duidelijker.
Haar gezicht.
Ouder nu.
Glimlachend, in een kring van licht, en rust uitstralend.
Zekerheid.

2.

‘We zijn niet alleen,’ zei hij met een voorzichtige glimlach.
De vrouw deed haar mond open en schreeuwde.

1.

Abraham Jacobsen kneep zo hard als hij kon in haar handen.
En sloot zijn ogen.

2

Jessica Blomqvist stond voor medisch centrum Volvat en keek op haar telefoon, alsof dat iets aan de situatie zou veranderen. Ze hadden om negen uur afgesproken. Was hij het nu alweer vergeten? De vierendertigjarige belde opnieuw, maar kreeg weer het antwoordapparaat: *Hoi, Rocky hier, je hoeft geen bericht achter te laten, daar luister ik toch niet naar.* Hij had het deze keer echt beloofd! Plechtig. *Je komt nu echt, hè Rocky?* Hij had haar wazig aangekeken; aan zijn blik zag je dat hij met zijn gedachten ergens anders zat, maar ze had hem bij zijn schouders gegrepen en hem recht in zijn ogen gekeken. *Zaterdag. Negen uur. Bij Volvat. Oké?*

Jessica Blomqvist keek nog eens zuchtend op haar telefoon. Vijf over. Ze had eigenlijk al binnen moeten zijn – nee, ze hadden er sámen moeten zijn. Het had weinig zin om alleen naar binnen te gaan, want hĳ moest worden getest. Of de kwaliteit van zijn zaad goed genoeg was. Of er leven in zijn ballen zat dat haar kon geven wat ze graag wilden.

Een kind.

Ze was journalist bij dagblad VG, en een aantal vrouwen bij de krant had haar in het oor gefluisterd dat het misschien niet zo’n goed idee was om zwanger te worden. Nu haar carrière zo ongeveer op zijn hoogtepunt was. De hoge heren stelden geen prijs op zwangere journalisten die met verlof zouden gaan en vervolgens andere prioriteiten hadden dan hun werk. Dat was niet de officiële

lezing natuurlijk, ze konden zich dat soort negatieve aandacht niet veroorloven, maar het was wel waar. Maar haar maakte het niet uit, ze had de beslissing nu eenmaal genomen.

Ze wilde een kind. Koste wat het kost.

Shit.

Ze keek hoofdschuddend weer hoe laat het was.

09.06 uur.

Nog een keer bellen?

Nee, dat had geen zin.

Ze kende hem door en door. Ze zag hem voor zich: in zijn atelier in zijn huisje in Hvaler. Die intense blik voor het doek. Muziek op de achtergrond. Zonder er erg in te hebben dat het langzaam nacht werd, moest hij tegen de ochtend zijn omgevallen van vermoeidheid, al het andere zijn vergeten, haar, en dat zij – nooit veeleisend – déze keer zo had aangedrongen.

Nu moet je echt komen, oké?

Ja, ja, rustig maar, Jessica. Natuurlijk kom ik. Je weet heel goed dat ik ook een kind wil.

Jessica liet zich zuchtend op een bankje vallen.

Was dat nou wel zo?

Op een avond in het atelier, na te diep in het glaasje gekeken te hebben, had hij gezegd hoe hij er echt over dacht. *Je wilt alleen een kind omdat je zelf zo'n slechte jeugd hebt gehad, Jessica. Je wilt dat uitwissen door je eigen gezin te stichten.* Ze was zelf ook tamelijk dronken en had moeite om een goed antwoord te vinden, maar realiseerde zich de volgende ochtend dat hij helemaal gelijk had.

Mama.

Nee, verdomme, dat klopte niet. Dat was ze toch nooit geweest – een moeder? Ze had alles zelf moeten doen. Eten maken? Zelf gedaan. De was? Zelf gedaan. Opletten of ze haar huiswerk deed? Zelf gedaan. Ze had alles in het werk gesteld om voor de omgeving verborgen te houden dat ze geen moeder had die er voor haar was, die meestal straalbezopen op de bank hing, als ze niet de stad in ging om een of andere idioot te scoren. Die kon dan mooi de rekeningen betalen en drank voor haar kopen.

Een kind.

Een normaal gezin.

Wat was daar mis mee?

Dat je dat zo graag wilde?

Afgelopen herfst was een reeks artikelen over kinderen van alcoholisten van haar hand in de prijzen gevallen, er was voor haar geapplaudiseerd op de redactie. *Wauw, goed zeg, Jessica, uit het leven gegrepen, ik snap niet hoe je dat kunt.*

Eh... wat denken jullie?

Ze had natuurlijk niets gezegd, ze wilde niet dat iedereen dat wist.

Ik was zo iemand.

Jessica zuchtte weer en keek op haar horloge.

09.07 uur.

Verdomme, Rocky.

Schiet nou op.

Ze wilde hem net gaan bellen, toen plotseling een zware dreun de ramen in de gebouwen om haar heen deed rinkelen.

What the fuck?

Ze bleef stokstijf om zich heen staan kijken.

Wat was dat in godsnaam?

De mensen op de parkeerplaats waren ook blijven staan, keken om zich heen. Een kind in een wagen huilde, ramen gingen open. Nieuwsgierige gezichten, wijzende vingers.

Een jonge man kwam aanlopen vanachter het gebouw.

‘Er was daar een knal! Een explosie!’

De journalist in haar werd wakker. Ze greep haar tas en holde achter de man aan, die weer om de hoek verdween.

‘Kijk daar, brand!’

Nu zag ze het ook: dikke zwarte rook, uitslaande vlammen boven de daken, bij de metro.

Shit.

Wat was er aan de hand?

Ze moest meteen de redactie bellen.

Ze moest er direct naartoe.

Jessica keek om zich heen.

Wat was de snelste route? De onderdoorgang bij metrostation Majorstua nemen? De rails aan de overkant volgen?

Terwijl ze terugliep naar de parkeerplaats, ging haar telefoon.

Verdomme, Rocky.

Moet je nú bellen?

Ze wierp een blik op de ingang.

Bijna tien over.

Ze konden het nog halen.

Goed.

vg had vast al andere journalisten op pad gestuurd.

Ze schudde kwaad haar hoofd en nam op.

‘Waar blijf je nou? Ik sta al bijna twintig minuten te wachten.’

Stilte aan de andere kant.

‘Hallo? Waar zit je?’

Een lachje aan de andere kant van de lijn.

Het was Rocky niet.

Het was een vreemde.

Een man.

Een zware stem, met een metaalachtige klank.

‘Hallo, Jessica, sorry dat ik je lastigval.’

Jessica zuchtte.

‘Sorry, maar ik heb nu echt geen tijd om te praten.’

‘Dat denk ik wel. Je hebt die knal toch gehoord?’

‘Eh... wat bedoel je?’

‘Zullen we vrienden worden?’

‘Vrienden?’

De man lachte even.

‘Ja? Ik vind je leuk, Jessica. Je past helemaal perfect.’

‘Hoor eens, ik weet niet wie je bent, maar ik heb nu geen tijd voor flauwekul, oké?’

‘Zij was de eerste,’ zei de man rustig.

De eerste?

Wat was dit, verdomme?

Jessica bleef staan en keek om zich heen. Rennende mensen en chaos. Iedereen maakte zich uit de voeten, er hilde een vrouw, ze werd door haar man getroost. Sirenes in de verte. Veel.

‘Ben je er nog, Jessica?’ ging de stem verder. ‘Zullen we vrienden worden? Of zal ik iemand anders bellen?’

‘Nee, ik ben er nog.’

‘Mooi. En, worden we vrienden?’

Twee politieauto's en een ambulance raasden met gillende sirenes langs haar heen over de Sørkedalsveien.

‘Ja, nou ja, we kunnen best wel... vrienden zijn. Wat kan ik voor je doen?’

Overal brandweerwagens, die zich loeiend een weg door het verkeer baanden.

Weer een kort lachje.

‘Mooi, dan hebben we een deal. Bedankt, Jessica. Dat was het voorlopig.’

‘Wacht,’ riep Jessica in de telefoon.

Haar hart bonkte onder haar trui.

Weer stilte aan de andere kant.

‘Ja?’ kwam er ten slotte.

‘Als we vrienden worden... moet ik wel weten wie je bent, vind je ook niet?’

De man lachte even.

‘Ik zal je een hint geven.’

‘Oké.’

Een nieuwe golf gillende sirenes raasde voorbij.

‘Kijk eens in de spiegel,’ zei de stem rustig.

‘Hè? Wat bedoel je?’

‘Kijk eens in de spiegel.’

‘In de spiegel?’ vroeg Jessica verbaasd. ‘Waarom zou...’

Ze kwam niet verder.

De stem aan de andere kant was al weg.

3

Rechercher Holger Munch zat in een beige korte broek en een lichtblauw hawaiïhemd op het balkon van zijn huis, en hij wist niet meer wanneer hij voor het laatst een paar dagen vrij had gehad. Hij leunde achterover op het zonnebed, legde zijn handen op zijn ronde buik en keek licht glimlachend uit over de goed onderhouden tuin. Ze had absoluut groene vingers. Het was niet de grootste tuin ter wereld achter dat witte huis in de Oslose wijk Røa, maar ze had hem dit jaar wel mooi gemaakt, zoals altijd. Marianne, zijn vrouw en zijn grote liefde. Ze hadden elkaar op de middelbare school leren kennen en waren sinds die tijd samen. Munch streek over zijn rossige baard en stuurde een innige gedachte haar kant op. Ze had ontbijt voor hem klaargezet, met een bloem in een vaasje ernaast en een briefje: *Vergeet niet dat Miriam vanavond een voorstelling heeft! Ik ben rond vier uur thuis, dan gaan we er samen heen, goed?* Munch rekte zich uit, onderdrukte een geeuw en pakte een sigaret uit het pakje op de tafel naast hem. Het was me het jaartje wel geweest. Misschien het spannendste